

Mira Thorsen
Tutlamoen 28
4619 MOSBY

Vår ref.:
2020093663-22
(Bes oppgitt ved henvendelse)
Deres ref.:

Dato:
18.09.2020

Svar på skriftlig spørsmål - Forskningen er klar - gummigranulaten må vekk og forurensing fra vei må sikres.

Jeg viser til ditt skriftlige spørsmål innsendt pr epost datert 20.08.20. Spørsmålet var:
"- Hva mener dere må gjøres med denne utfordringen?

- Slutt å bruke oppkvernete gamle bildekk på kunstgressbaner rett og slett. Det er veldig vanskelig å stoppe lekkasjer fra fotballbaner, og skadevirkningen av miljøgift cocktailen i disse gummiknottene er ikke mulig å forutse."

Dette sier seniorforsker ved Norsk institutt for luftforskning (NILU), Dorte Herzke.

Vi i MDG har ved flere anledninger løftet saken om gummigranulat, brukte bildekk og unødvendig bilkjøring. en sak som i realiteten dreier seg om at vi årlig pumper store mengder giftig avfall ut i natur og hav, mens vi forgifter barn, unge og idrettsfolks omgivelser.

Nå viser enda en studie - fra Framsenderet denne gangen - hvor alvorlig dette er og hvilke skadevirkninger det har på omgivelsene.

- Vi ble overrasket over den høye forekomsten av kjemikalier i disse gummipartiklene som i så stort omfang brukes på sports- og lekeplasser både innen- og utendørs, sier Dorte Herzke, seniorforsker ved NILU.

I Norge bruker vi ofte gummigranulat produsert av kasserte bildekk til kunstgressbaner og dekker på lekeplasser og gangveier. Årsaken er at det hjelper kunstgresset å bli stående, og at det gir et mykere underlag som forebygger skader hos spillerne.

Bildekkene inneholder i tillegg til gummi også en cocktail av kjemikalier som fyllstoffer, stabilisatorer, pigmenter, oljer, harpikser og en rekke andre organiske forbindelser og tungmetaller som kan lekke ut i miljøet.

Fra norske kunstgressbaner forsvinner årlig 65 tonn granulat med at de følger med klær og sko, noe som tilsvarer cirka 10 000 brukte bildekk. Det meste av dette havner i sjøen fordi det skylles ut etter vask i maskin. 3200 tonn forsvinner årlig med vanlig bruk, mest i forbindelse med snørydding og kosting, opplyser Herzke.

Et bildekk mister cirka 1 kg gummi i levetiden på veiene og ut i naturen.

Hvordan forholder ordføreren til denne forskningen?

Hva har ordføreren tenkt å gjøre?

Kommer ordføreren i det minste til å kreve et moratorium på nye baner, anlegg og annet med brukte bildekk?

Hvilke tiltak - her forventes en fyldig liste - gjennomføres i dag innen:

- avrenning fra idrettsanlegg
- avrenning fra lekeplasser
- oppsamling fra vei og veikanter
- sikring av broer (over vann, elv og hav)»

Svar:

Det er tre kommunale områder som har- eller har hatt bruk av gummigranulat i sin virksomhet

- Kultur og innbyggerdialog gjennom idrettsenheten og kunstgressbaner.
- By- og stedsutvikling gjennom kommunalsjefsområde park i ball-løkker og fallunderlag.
- Oppvekst gjennom skoler med ulike binger og underlag.

I kultur og innbyggerdialog har spørsmålet være reist og besvart muntlig i kulturutvalget 5. februar 2020 og skriftlig svar fra ordføreren datert 12. mai 2020. Det brukes ikke gummigranulat som innfyll i anlegg idrettsenheten har ansvar for. All utskiftning av kunstgress kommunen er ansvarlig for i framtiden vil skiftes til typer uten innfyll eller med innfyll som ikke er gummigranulater. Denne forståelsen av tidligere vedtak om at det ikke skal brukes gummigranulat har fått den konsekvensen at et prosjekt som er utviklet i avviklede Søgne kommune med gummigranulat nå realiseres uten gummigranulat. Det er etablert fangstgroper for å hindre at gummigranulat forlater anlegg der det fortsatt finnes. Rømming og avrenning oppfattes som et marginalt problem som på sikt blir helt borte innen idrett.

I by- og stedsutvikling ønsker parkvesenet diskusjonen om bruk av gummigranulat velkommen. Det er viktig at en som kommune har fokus på å benytte nedbrytbare materialer i våre offentlige anlegg. Parkvesenet er med i et interkommunalt grønt nettverk hvor et av temaene er å finne og utveksle erfaringer på miljøvennlige materialer som underlag, som kan erstatte bruken av syntetiske materialer. Parkvesenet sluttet å bruke gummigranulat i kunstgress til ball-løkker for 4-5 år siden, da denne diskusjonen kom opp for fullt. Etter dette er det bare benyttet kunstgress av lav type uten fyll. Referanseanlegg for vår nye standard er eksempelvis ball-løkkka ved Solbergveien og i Peisestua på Odderøya. Parkvesenet drifter i dag en del baneanlegg for oppvekst, hvor det er benyttet gummigranulat.

Det er også et mål å begrense omfanget av syntetiske, støpte fallunderlag. Av hensyn til universell utforming og drift, vil dette fortsatt bli brukt, men mer begrenset og bevisst i anlegg for lek og aktivitet. I enkelte av våre nye anlegg har vi brukt alternative løsninger, som eksempelvis i den nye nærmiljøparken i Peisestua på Odderøya, - der vil deler av fallunderlag være hoggeflis fra trevareindustri. I forbindelse med utbyggingen av Skogen borettslag på Tinnheia skal det i «Grønn dal» etableres et leke og aktivitetstilbud der det ikke benytter syntetiske materiale.

Parkvesenet holder på med revisjon av kommunens utomhusnormal. Reviderte krav til helse og miljø i normalen vil bli utarbeidet i samråd med kommunelegen/miljøretta helsevern og miljøvern avdelingen, og vi vil legge inn krav om tilfredsstillende miljødokumentasjon for alle produkter vi ikke kjenner sammensetning av. Dette vil ventelig kunne fange opp mye av den usikkerheten som knytter seg til materialer kommunen bruker i dag, eksempelvis gjenbruk av dekk i hel eller oppmalt form, og vi skal være trygge på at produktene ikke medfører helsefare eller vesentlig fare for miljøet. Utomhusnormalen vil til enhver tid forholde seg til nasjonale føringer for helse og miljø, det ligger som en generell bestemmelse i dagens normal, og vil bli videreført. Ved revisjon av av normalen vil det bli lagt inn krav til gjenvinningsordning eller gjenbruksmulighet for aktuelle produkter.

I oppvekst ble den siste banen med gummigranulat etablert i 2018 i skolegården til Møvig skole. Planleggingen av denne startet allerede i 2014. Granulatfangere i sluk langs banen er montert. Det er 23 små løkker og ballbinger i ulike skolegårder. De fleste har innfyll av gummigranulat.

De fleste kunstgressanlegg som finnes i skolegårdene er modne for rehabilitering innen en 3-5 års periode. Da er det anledning til å søke om spillemidler for å rehabilitere kunstgressanleggene. Det blir fra 2019 kun lagt kunstgress, såkalt non-fill system med sand som innfyll i nye anlegg som oppvekstområdet har ansvar for.

Med hilsen

Jan Oddvar Skisland
ordfører

Dokumentet er godkjent elektronisk og gyldig uten underskrift

Kopi: Bystyret